

Nr 133.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa kostnader för allmänt kyrkomöte; given Stockholms slott den 5 mars 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

N. Quensel.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att ordningen för utbetalning av dagtraktamenten och resekostnadsersättningar åt kyrkomötesledamöter skall förenklas samt att ledamot skall få rätt till en fri hemresa under kyrkomötet ävensom att reglerna om resekostnadsersättning åt kyrkomötesledamot skola justeras i anslutning till vad som gäller för riksdagsledamot.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet föredrager statsrådet Quensel fråga om förenkling av sättet för gäldande av kyrkomöteskostnaderna m. m. samt anför därvid följande.

Enligt § 13 i förordningen den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte skola kostnaderna för allmänt kyrkomöte gäldas av allmänna medel.

Med anledning av en till 1868 års riksdag avlåten proposition (nr 16) fattade riksdagen beslut dels angående arvode och resekostnadsersättning åt allmänt kyrkomötes valda ledamöter, dels ock angående ordningen för bestridandet av såväl berörda arvoden och resekostnadsersättningar som övriga av allmänt kyrkomöte föranledda utgifter. Riksdagens beslut meddelades statskontoret och fullmäktige i riksgäldskontoret genom Kungl. Maj:ts brev den 4 juni 1868.

De sålunda meddelade bestämmelserna ha, såvitt angår storleken av arvoden och resekostnadsersättningar, sedermera upprepade gånger blivit ändrade i syfte att avväga dessa förmåner efter samma grunder som fastställts för riksdagens ledamöter. Alltsedan år 1920 utgå arvoden och resekostnadsersättningar ej blott till de valda utan även till de självskrivna kyrkomötesombuden.

Beträffande ordningen för bestridandet av kostnaderna för allmänt kyrkomöte stadgades enligt nämnda kungl. brev, att såväl arvoden och resekostnadsersättningar som ock övriga av allmänt kyrkomöte föranledda utgifter, sedan de blivit i underdånighet anmälda och av Kungl. Maj:t å statskontoret anvisade till utbetalning, skulle, på sätt om ersättning för de på Kungl. Maj:ts godkännande beroende riksdagskostnader vore bestämt, av riksgäldskontoret efter erhållna rekvisitioner statskontoret gottgöras.

Denna ordning äger alltjämt bestånd. Kyrkomötets samtliga utgifter anmälas följaktligen hos Kungl. Maj:t, som anbefaller statskontoret att utbetala erforderliga belopp, varefter statskontoret i sinom tid från riksgäldskontoret erhåller gottgörelse från ett å riksstaten under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppfört förslagsanslag: Allmänt kyrkomöte.

I en inom *ecklesiastikdepartementet* upprättad *promemoria* har föreslagits förenkling av ordningen för gäldande av vissa kyrkomöteskostnader, varjämte förordats förbättring av kyrkomötesledamots reseförmåner. Häröver ha yttranden avgivits av *fullmäktige i riksgäldskontoret och statskontoret*.

Departementspromemorian.

I promemorian har anförts i huvudsak följande.

Utgifterna för allmänt kyrkomöte äro av fyra slag: arvoden eller, som de numera benämnas, dagtraktamenten åt ledamöterna under kyrkomötet; reseersättningar åt ledamöterna; avlöningar åt kanslipersonal och vaktbetjäning; samt »diverse utgifter».

D a g t r a k t a m e n t e n u n d e r k y r k o m ö t e t .

Dessa traktamenten fastställas av riksdagen och äro som nämnts bestämda till belopp, motsvarande arvoden å riksdagsmän. Enligt den i överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdade kungörelsen den 28 no-

vember 1947 (nr 877) angående ersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte uppbär kyrkomötesledamot i dagtraktamente under kyrkomötet *dels*, om han är bosatt å annan ort än där kyrkomötet hålles, 33 kronor, vilket traktamente dock ej må överstiga sammanlagt 990 kronor, *dels ock*, om han är bosatt å ort där kyrkomötet hålles, 25 kronor, vilket traktamente dock ej må överstiga sammanlagt 750 kronor. Utövar ledamot av kyrkomöte tillika riksdagsmannaupdrag, och åtnjuter han därför arvode, skall han dock i dagtraktamente under kyrkomötet uppbära endast 8 kronor och må traktamentet ej överstiga sammanlagt 240 kronor.

Proceduren beträffande dagtraktamentenas utbetalning och gäldande är i anslutning till 1868 års brev följande:

Inom kyrkomötets ekonomiutskott uträknas för varje ledamot det traktamentsbelopp, som med hänsyn till hans bosättningsort skall tillkomma honom under förutsättning att kyrkomötets sammanträdestid kommer att vara minst 30 dagar. Ekonomiutskottet avläter därefter till kyrkomötet ett memorial med hemställan, att kyrkomötet måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utbekommande av den för samtliga kyrkomötesledamöter sammanräknade högsta traktamentssumman. Sedan efter vederbörlig bordläggning kyrkomötet in pleno fattat beslut i frågan och detta beslut meddelats mötets expeditiionsutskott, uppgör detta utskott ett förslag till skrivelse, vilket underställes kyrkomötet och av mötet godkännes. Skrivelsen expedieras till Kungl. Maj:t, som anbefaller statskontoret att utbetala »de erforderliga arvodesbeloppen» i enlighet med föreskrifterna i 1868 års brev och kungörelsen angående ersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte. Sedan statskontoret mottagit Kungl. Maj:ts brev i ämnet, utbetalar statskontoret traktamentsbeloppen till ledamöterna i två omgångar, först för de 20 första dagarna av mötestiden och därefter, sedan klarhet vunnits angående mötestidens längd, för den återstående delen av tiden, dock sammanlagt högst för 30 dagar. Utbetalningen sker i praktiken genom förmedling av kyrkomötets förste kanslist, som hos statskontoret mot interimskvitto lyfter traktamentsbeloppen och efter utbetalning till ledamöterna inlevererar dessas kvittenser till statskontoret mot återbekommande av interimskvittot. I sinom tid rekviderar statskontoret från riksgäldskontoret gottgörelse för sina utlägg, varvid riksgäldskontoret avför beloppet å förslagsanslaget till allmänt kyrkomöte.

Det förefaller, som om det nu relaterade förfaringssättet vore betydligt mera omständligt och arbetskrävande än förhållandena påkalla. Detta bestrykes av en jämförelse med ordningen för riksdagsmannaarvodenas utbetalning, varom må nämnas:

Enligt stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättnings utgående för riksdagsmannaupdragets fullgörande (ändrad lydelse 1945:253) skola utbetalningar med stöd av stadgan verkställas av riksgäldskontoret. Beträffande arvoden tillämpas denna bestämmelse i praktiken helt enkelt så, att inom vardera kammarens kansli uppgöres med föreskrivna tidsintervaller en arvodeslista, upptagande namnen å kammarens samtliga ledamöter samt de arvodesbelopp, som för den ifrågavarande tidsperioden tillkomma dem, vilken lista efter granskning å riksdagens ekonomibyrå överlämnas till riksgäldskontoret, som direkt till riksdagsmännen utbetalar dem tillkommande belopp.

I 1868 års riksdagsbeslut och kungl. brev angående bestridande av kostnaderna för allmänt kyrkomöte hänvisas till vad som var bestämt om ersättning för »de på Kungl. Maj:ts godkännande beroende» riksdagskostnaderna. Att sådana kostnader skulle av Kungl. Maj:t anvisas å statskontoret till utbetalning var naturligt och att kyrkomötesledamöters arvoden hänfördes dit kan förklaras av att vid den tidpunkt, då 1868 års riksdag fattade sitt beslut i ämnet, sammanstående beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen angående arvodenas storlek ej förelägo. Då läget nu är annorlunda och riksdagens beslut om arvodesbeloppen alltsedan år 1918 promulgeras i allmän författning, förefaller det onödigt att bibehålla den hittillsvarande omständliga proceduren med arvodens utbetalning. Den naturliga lösningen av frågan synes vara, att kyrkomötesledamöternas dagtraktamenten utbetalas direkt av riksgäldskontoret på samma sätt som sker beträffande riksdagsmannaarvodena. För genomförande av en sådan ordning erfordras givetvis riksdagens godkännande.

Resersättningar.

Enligt *nu gällande bestämmelser* (förutnämnda kungörelse 1947:877, punkten 1) må kyrkomötesledamot, som är bosatt å annan ort än där kyrkomötet hålles, av statsmedel vid resa till och från kyrkomötet åtnjuta ersättning »för därav föranledd resekostnad» jämte ett dagtraktamente av 25 kronor för vardera resan. Beträffande tillkomsten av denna bestämmelse erinras om följande:

Ersättning åt kyrkomötesledamot för resekostnad vid resa till och från kyrkomötet utgick enligt äldre bestämmelser efter de grunder, som i motsvarande avseende gällde för riksdagsledamot. Förmånen av dagtraktamente under resorna infördes år 1933, samtidigt som riksdagsledamot erhöll motsvarande förmån.

Vid 1941 års riksdag antogs en ny stadga om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande. I samband med att riksdagsmännens rätt till fria hemresor under riksdagen därvid utvidgades, borttogs resetraktamentet på 25 kronor. I en vid riksdagen väckt motion (II:300) uttalades, att ledamot av kyrkomöte fortfarande torde böra åtnjuta dagtraktamente av 25 kronor vid resa till och från kyrkomötet vid dess början och slut, då de skäl, som föranlett borttagandet av motsvarande rätt för riksdagsman, icke kunde anses föreligga beträffande kyrkomötesledamot. I motionen framhölls vidare, att ledamot av kyrkomötet fortfarande borde erhålla ersättning för själva resekostnaden enligt samma grunder som gällde för riksdagsman. Motionärens förslag i nu ifrågakvarande hänseenden godkändes av riksdagen (jfr bankoutskottets utlåtande nr 55/1941). Riksdagens beslut i ämnet erhöi den avfattning, som (med av kungörelseformen föranledd redigering) den nu gällande bestämmelsen har.

Beträffande utbetalningen av ifrågakvarande resekostnadsersättningar har i tillämpliga delar tillgått på samma sätt som i fråga om utbetalningen av dagtraktamentena under kyrkomötet. Reseräkningarna granskas förberedelsevis inom kansliet, varvid i praktiken den expertis anlitas, som finnes tillgänglig hos riksdagens ekonomibyrå.

Även i fråga om resekostnadsersättningarna synes en förenkling i utbetalningsförfarandet kunna ske på det sätt, att de gäldas direkt av riksgäldskontoret, sedan reseräkningar ingivits till och granskats av riksdagens kansli. Härvid är emellertid att beakta, att uttryckliga regler för resekostnadsersättningens beräkning för närvarande saknas. Såsom förut angivits, utgår ersättning vid resa till och från kyrkomötet »för därav föranledd resekostnad». Då såsom nämnts enligt motiven för denna år 1941 införda bestämmelse ersättning för själva resekostnaden skulle utgå enligt samma grunder som i sådant avseende gällde för riksdagsman, har tidigare i praktiken någon tvekan icke rått om tillämpningen, oaktat bestämmelsen icke innehåller någon uttrycklig hänvisning till de för resekostnadsersättning åt riksdagsledamöter gällande grunderna. De bestämmelser i fråga om resekostnadsersättning till kyrkomötets ledamöter, som tillämpats, ha sammanfattats i en promemoria, som i här intagna delar är av följande innehåll:

Vid resa å ångbåt utgår ersättning för *enkel hyttplats*.

Vid resa å järnväg utgår ersättning för av resan föranledda kostnader, dock högst efter *1 klass å snälltåg jämte gottgörelse för sovvagnsbiljett*.

Vid resa från hemorten eller åter med *automobil* i stället för med järnväg ersättas av sådan resa föranledda kostnader med belopp, motsvarande högst kostnaden för första klass biljett å järnväg utan sovvagn.

Nu har emellertid enligt beslut vid 1945 års riksdag (jfr konstitutionsutskottets memorial nr 15) en helt ny ordning införts beträffande *reseersättning åt riksdagsman* (lag den 25 maj 1945, nr 253). Med stöd av bestämmelserna i denna lag ha sedermera riksdagens kanslideputerade i samråd med kamrarnas talmän utfärdat vissa tillämpningsföreskrifter angående riksdagsmännens resor (se kanslideputerades memorial nr 2/1946).

Beträffande av riksdagsmannauppgiften föranledda resor innehålla de av kanslideputerade utfärdade tillämpningsföreskrifterna, efter bestämmelser om fribiljetter å järnvägarna, en punkt av följande lydelse:

»Riksdagsledamöter äger för nu ifrågakommande resor jämväl erhålla ersättning för kostnader för färd med *bil* i enlighet med mom. a) och c) här nedan, med *buss* och *båt*, samt med *flyg* i enlighet med mom. e), för sittplats- och resgodstilläggsbiljetter samt för transport av reseffekter. För erhållande av ersättning för sådana kostnader skall räkning å fastställd blankett ingivas till riksdagens kansli. Därvid gäller att ersättning utgår endast med belopp motsvarande verkliga kostnaden med iakttagande likväl att

a) skjutsersättning utgår för en plats vid färd mellan bostad i hemorten och närmaste järnvägsstation. Vid färd med privatbil utgår i sådant fall ersättning med belopp som i allmänna resereglementet angives;

b) ersättning utgår för frakt av resgods med järnväg med utlägg för övervikt intill 60 kg; utlägget bör styrkas med kvitto;

c) i kolumnen 'transport av reseffekter' upptagas kostnader för bagage-transporter, kortare färder med bil, t. ex. mellan bostad i riksdagsorten eller i hemorten och järnvägsstation inom samma ort;

d) under 'övriga utlägg' upptagas eventuella kostnader för rese- och sittplatsbiljetter samt för resgodsövertikt o. d.;

e) vid färd med flyg utgår ersättning endast för färden jämte skjutserättning högst motsvarande färd mellan bostaden och järnvägsstationen enligt mom. a) och c).»

Efter införandet av de nya bestämmelserna beträffande riksdagsmännens resor har en viss oklarhet uppstått i fråga om de reseförmåner, som skola tillkomma kyrkomötets ledamöter. Det synes därför önskvärt, att närmare regler fastställas för tillämpningen av det i kungörelsen nr 877/47 intagna stadgandet om ersättning för resekostnad. Särskilt om, såsom förut förordats, ersättningarna skola utbetalas direkt av riksgäldskontoret, torde det vara motiverat att närmare precisera, vilka kostnader skola anses föranledda av resorna och hur dessa kostnader må beräknas.

Såsom av det föregående framgått, har vid regleringen av kyrkomötesledamöternas såväl arvoden som resekostnadsersättningar åsyftats att bereda kyrkomötets ledamöter samma förmåner som tillkomma riksdagsmännen, i den mån ej särskilda skäl föranlett undantag. I anslutning härtill bör jämväl den reglering av resekostnadsersättningarna åt kyrkomötesledamöterna, som nu föreslås, i den omfattning så kan ske anknyta till bestämmelserna för riksdagens ledamöter.

Härvid är först att märka, att de skäl, som föranlett införandet av s. k. fria resor under hela året för riksdagsmännen, icke äro tillämpliga å kyrkomötets ledamöter; någon närmare motivering härför torde icke vara erforderlig. Rätt till *fri hemresa under pågående kyrkomöte* har hittills icke förefunnits. I detta hänseende ha kyrkomötesledamöterna varit ogynnsammare ställda än riksdagsmännen, vilka redan före införandet av systemet med fribiljetter haft rätt till visst antal fria hemresor under pågående riksdag. Förhållandena äro visserligen icke fullt jämförbara på grund därav, att riksdagen är samlad under så mycket längre tid än kyrkomötet. Såsom förut angivits utgår dagtraktamente till kyrkomötesledamot under högst 30 dagar. Denna »ordinarie» sammanträdestid har dock oftast överskridits, under de fem senaste kyrkomötena med minst 1 högst 3 dagar (tidigare någon gång med upp till 16 dagar). I sakkunnigförslaget rörande ny förordning angående allmänt kyrkomöte m. m. (S. O. U. 1946: 32) har föreslagits en utökning av den »ordinarie» sammanträdestiden till 35 dagar. Vare sig detta kommer att bifallas eller icke, torde man kunna räkna med att kyrkomötena framdeles såsom hittills i regel komma att vara samlade *minst* en månad. Även under en sådan tidsperiod kan för mången kyrkomötesledamot uppkomma ett fullt legitimt behov att åtminstone en gång besöka hemorten. En jämförelse kan göras med statsrevisorerna, som enligt gällande instruktion äga att, då de under pågående revision besöka hemorten, åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad, dock högst för det antal resor, som motsvarar en var femtonde dag. I analogi härmed torde kyrkomötes-

ledamot, som är bosatt å annan plats än sammanträdesorten, böra få rätt till *en »fri hemresa»* under pågående kyrkomöte.

Vad sedan angår de närmare grunderna för resekostnadsersättningen, torde de böra vara oförändrade i fråga om *resa å ångbåt, resa å järnväg* samt *resa från hemorten och åter med bil i stället för med järnväg*. För *färd med flyg* torde böra stadgas samma begränsning, som gäller beträffande riksdagsmans motsvarande resa, d. v. s. att ersättning utgår endast för färden jämte skjutsersättning högst motsvarande färd mellan bostaden och järnvägsstationen. *Övriga resekostnader* torde likaledes böra ersättas enligt de grunder, som angivits i tillämpningsföreskrifterna angående riksdagsmännens resor. Hit hör ersättning för kortare färder med bil, buss och båt, för sittplats- och resgodstilläggsbiljetter samt för transport av reseffekter.

Utöver ersättningen för resekostnaderna torde liksom hittills vid resa till och från kyrkomötet vid dettas början och slut böra utgå ett dagtraktamente av 25 kronor.

Avlöningar åt personal.

Dessa avlöningar bestämmas för varje kyrkomöte, efter framställning av kyrkomötet, av Kungl. Maj:t. Några allmänna avlöningsbestämmelser finnas alltså icke och torde näppeligen kunna fastställas. Arvodenas storlek är nämligen beroende av arbetsbördan vid de olika kyrkomötena och av kyrkomötetidens längd. En förenkling vore visserligen att inrymma åt kyrkomötet befogenhet att i dessa frågor självt fatta beslut, men detta synes av andra skäl mindre lämpligt. Med kyrkomötets ställning synes knappast vara förenligt att giva det någon beslutanderätt i till statsbudgeten hörande ekonomiska frågor.

Det synes vara nödvändigt att i fråga om avlöningarna bibehålla den nuvarande ordningen, enligt vilken de av Kungl. Maj:t anvisas å statskontoret till utbetalning samt därefter av riksgäldskontoret gottgöras statskontoret.

Diverse utgifter.

Hit hänföras omkostnader för lokaler och tryckning ävensom åtskilliga andra utgifter, vilkas storlek växlar från det ena kyrkomötet till det andra.

Medel för täckande av dessa utgifter ställas efter framställning av varje kyrkomöte av Kungl. Maj:t till kyrkomötets sekreterares förfogande mot redovisningsskyldighet.

Om dessa kostnader gäller i tillämpliga delar vad förut anförts beträffande avlöningar åt personal. Någon ändring i utbetalningsordningen ifrågasättes alltså icke.

Förslag.

Vid bifall till förslaget om en fri hemresa, vilket innebär en reell ändring i de förmåner, som tillkomma ledamot av kyrkomöte, torde en bestämmelse

i ämnet böra införas i kungörelsen angående ersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte.

Beträffande riksdagen är det, såsom i det föregående angivits, kanslideputerade, som äga att, tillika med kamrarnas talmän, meddela närmare bestämmelser om resekostnadsersättning. Då någon motsvarande utväg icke står till buds i fråga om kyrkomötesledamöternas resor, men det å andra sidan torde vara nödvändigt, att riksgäldskontoret vid utbetalningen har ledning av i viss ordning fastställda närmare grunder för ersättningarnas beräknande, lär det vara ofrånkomligt, att sådana grunder fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen.

I anslutning till det anförda föreslås, att Kungl. Maj:t i proposition till riksdagen föreslår riksdagen att

dels besluta, att i kungörelsen den 28 november 1947 (nr 877) skall införas ett nytt stycke av följande lydelse:

Besöker ledamot av allmänt kyrkomöte, som i punkt 1 avses, under pågående kyrkomöte efter beviljad ledighet hemorten, äger han åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad, dock endast för en resa;

dels godkänna följande grunder för resekostnadsersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte, som är bosatt å annan ort än där kyrkomötet hålles:

1. Vid resa å ångbåt utgår ersättning för enkel hyttplats.
2. Vid resa å järnväg utgår ersättning för av resan föranledda kostnader, dock högst efter första klass å snälltåg jämte gottgörelse för sovvagnsbiljett.
3. Vid resa med flyg utgår ersättning för verkliga kostnaden, dock endast för färden jämte skjutsersättning högst motsvarande färd mellan bostaden och järnvägsstationen enligt punkt 5 mom. a) och c) här nedan.
4. Vid resa från hemorten eller åter med bil i stället för med järnväg ersättas av sådan resa föranledda kostnader med belopp, motsvarande högst kostnaden för första klass biljett å järnväg utan sovvagn.
5. Ersättning utgår jämväl för kostnader för färd med bil i enlighet med mom. a) och c) här nedan samt med buss och båt ävensom för sittplats- och resgodstilläggsbiljetter samt för transport av reseffekter. Sådan ersättning utgår endast med belopp, motsvarande verkliga kostnaden, dock med iakttagande att
 - a) skjutsersättning utgår för en plats vid färd mellan bostad i hemorten och närmaste järnvägsstation. Vid färd med privatbil utgår i sådant fall ersättning med belopp som i allmänna resereglementet anges;
 - b) ersättning utgår för frakt av resgods med järnväg med utlägg för övertikt intill 60 kg; utlägget bör styrkas med kvitto;
 - c) till kostnader för transport av reseffekter hänföras kostnader för bagagetransporter, kortare färder med bil, t. ex. mellan bostad i kyrkomötesorten eller i hemorten och järnvägsstation inom samma ort;

dels ock besluta, att dagtraktamenten och resekostnadsersättningar till ledamöter av allmänt kyrkomöte skola, sedan ingivna räkningar granskats å riksdagens ekonomibyrå, utbetalas av riksgäldskontoret samt att övriga av allmänt kyrkomöte föranledda kostnader skola, sedan de blivit hos Kungl. Maj:t anmälda och till utbetalning hos statskontoret anvisade, av riksgäldskontoret efter erhållna rekvisitioner gottgöras statskontoret.

Remissyttrandena.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ha ej funnit något att erinra mot vad i departementspromemorian föreslagits. Det syntes fullmäktige befogat att såsom föreslagits en fri hemresa medgåves under kyrkomötet. Det hade varit önskvärt, att även utbetalandet av avlöningar till kyrkomötets personal och mötets »diverse utgifter» kunnat förenklas. Då emellertid departementet ansett detta av konstitutionella skäl ej låta sig göra, torde frågan åtminstone för närvarande böra förfalla.

Statskontoret har icke framställt annan erinran mot förslaget än att ämbetsverket ansett att om kyrkomötesledamot erhöle rätt till en fri hemresa under pågående kyrkomöte, detta borde medföra, att den nuvarande rätten till dagtraktamente vid resa till och från kyrkomöte upphävdes (jfr borttagandet av rätten för riksdagsman till dagtraktamente vid resa till och från riksdagen, konstitutionsutskottets memorial nr 5/1941, sid 21, riksdagens skrivelse nr 38/1941).

Föredraganden.

Den sedan år 1868 gällande ordningen för bestridandet av kyrkomöteskostnaderna är omständlig och otidsenlig. I den förutnämnda departementspromemorian har förordats, att sättet för utbetalning av dagtraktamenten och resekostnadsersättningar åt kyrkomötesledamöterna skulle omläggas i anslutning till det enklare system, som tillämpas beträffande utbetalning av riksdagsledamöternas arvoden och resekostnadsersättningar. Sålunda har föreslagits, att dagtraktamenten och resekostnadsersättningar åt kyrkomötesledamöterna skulle, sedan ingivna räkningar granskats å riksdagens ekonomibyrå, utbetalas av riksgäldskontoret. Jag biträder detta förslag. Vad angår övriga kyrkomöteskostnader (personalavlöningar och omkostnader), delar jag den i promemorian uttryckta uppfattningen, att en omläggning av utbetalningssättet icke för närvarande bör ifrågasättas.

Den förordade förenklingen av utbetalningssättet aktualiserar behovet av närmare bestämmelser om resekostnadsersättning åt kyrkomötesledamot. Beträffande dylik ersättning ha sedan länge tillämpats samma regler som gällt i fråga om resekostnadsersättning åt riksdagsman. Sedan riksdagens ledamöter numera erhållit speciella förmåner i fråga om järnvägsresor, kan en direkt tillämpning av de för riksdagsmännen gällande bestämmelserna ej längre ske, varför särskilda föreskrifter böra utfärdas för kyrkomötesledamöterna. De i promemorian föreslagna grunderna för resekostnadsersättning åt kyrkomötesledamot ansluta sig i görligaste mån till vad som gäller för riksdagsledamot. Mot dessa grunder har jag intet att erinra.

Kyrkomötesledamöternas reseförmåner omfatta nu endast rätt för ledamot, som är bosatt å annan ort än där kyrkomötet hålles, att vid resa till

och från kyrkomötet vid dettas början och slut uppbära ersättning för resekostnaden jämte ett dagtraktamente av 25 kronor för vardera resan. Jämförelsen med riksdagsmännens reseförmåner har i promemorian lett till förslag om rätt för kyrkomötesledamot även till en fri hemresa under kyrkomötet, vars sammanträdestid beräknas till minst en månad. Till stöd för förslaget har även framhållits, att riksdagens revisorer ha motsvarande förmån. Statskontoret har yrkat, att det nyssnämnda traktamentet av 25 kronor skulle indragas i samband med införandet av rätt till en fri hemresa under kyrkomötet, därvid ämbetsverket åberopat, att motsvarande traktamente för riksdagsledamöter borttogs vid regleringen av deras reserättigheter år 1941. För min del anser jag dock traktamentet skäligan böra bibehållas för kyrkomötesledamot.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att ledamot av allmänt kyrkomöte, som är bosatt å annan ort än där kyrkomötet hålles, skall, om han under pågående kyrkomöte efter beviljad ledighet besöker hemorten, äga åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad, dock endast för en resa;

dels godkänna i förutnämnda promemoria angivna grunder för resekostnadsersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte;

dels ock besluta, att dagtraktamenten och resekostnadsersättningar till ledamöter av allmänt kyrkomöte skola, sedan ingivna räkningar granskats å riksdagens ekonomibyrå, utbetalas av riksgäldskontoret samt att övriga av allmänt kyrkomöte föranledda kostnader skola, sedan de blivit hos Kungl. Maj:t anmälda och till utbetalning hos statskontoret anvisade, av riksgäldskontoret efter erhållna rekvisitioner gottgöras statskontoret.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke Bruhn-Möller.